Sosiale Wetenskappe: Geskiedenis · Graad 4

Memorandum · Kwartaal 1–2

TOTAAL
53
PUNTE

Nasienriglyne

1. Ken die volle punt toe vir 'n korrekte antwoord, selfs al is die bewoording anders as die een hieronder.
2. By brongebaseerde vrae moet die antwoord uit die bron kom of daaruit afgelei kan word.
3. Waar 'n vraag om 'n eie mening vra, word die punt toegeken vir enige antwoord met 'n sinvolle rede.
4. Waar 'n vraag om twee of meer items vra, word een punt per korrekte item toegeken.
5. Moenie punte aftrek vir spelling nie, solank die antwoord gelees kan word.

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
VRAAG 1 · Plaaslike geskiedenis · 10 punte			
1.1	Oupa Jan	**1**	
1.2	'n Stamboom	**1**	
1.3	Enige gepaste naam, in die leë blokkie langs Lerato, onder Pa Willem.	**2**	*1 punt vir 'n naam, 1 punt vir die regte plek.*
1.4	Sy is Lerato se tante (haar pa se suster).	**2**	*1 punt vir 'tante', 1 punt vir die verduideliking.*
1.5	Byvoorbeeld: Waar is Oupa gebore? Hoe het Oupa en Ouma ontmoet? Watter werk het Oupa gedoen? Hoe het die dorp gelyk toe Oupa klein was? Watter speletjies het Ouma gespeel?	**4**	*Enige vier sinvolle vrae oor die verlede. 1 punt elk.*
VRAAG 2 · Bronne van die verlede en tydlyne · 8 punte			
2.1	Oupa Jan gebore = B (1950); Lerato begin skool = D (2020). 1 punt elk.	**2**	*1 punt elk.*
2.2	1900	**1**	
2.3	Ossewa = verlede; Selfoon = hede; Ou swart-en-wit foto = verlede	**3**	*1 punt elk.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
2.4	Dit wys ons presies hoe mense, klere, geboue of voertuie destyds gelyk het — iets wat 'n mens nie altyd uit 'n storie kan aflei nie.	**2**	*1 punt vir 'wys hoe dit gelyk het', 1 punt vir enige verdere rede.*
VRAAG 3 · Leer by leiers · 7 punte			
3.1	'n Biblioteek (en boeke vir die kinders om te lees).	**1**	
3.2	Sy het by elke huis gaan aanklop; sy het boeke gevra; sy het aangehou al het mense gelag; sy lees elke Saterdag voor.	**2**	*Enige twee. 1 punt elk.*
3.3	Byvoorbeeld: volharding — sy het aangehou al het mense gelag; omgee vir ander — sy het dit vir die kinders gedoen; hardwerkend — sy het by elke huis gaan vra.	**2**	*1 punt per eienskap MET 'n rede uit die bron.*
3.4	Enige sinvolle mening met 'n rede, bv. dat 'n mens nie moet moed opgee nie, of dat een persoon 'n hele gemeenskap kan help.	**2**	*1 punt vir die mening, 1 punt vir die rede.*
VRAAG 4 · Werk met bronne · 8 punte			
4.1	Nommers 1 en 4 — hulle vergelyk die skool se grootte in 1923 met vandag.	**2**	*1 punt per korrekte nommer.*
4.2	Die skoolhoof se naam sê niks oor hoe groot die skool was of hoe dit gegroei het nie. Dit is korrekte inligting, maar dit is nie relevant vir hierdie vraag nie.	**2**	*1 punt vir 'nie relevant', 1 vir die verduideliking.*
4.3	Ja — as die dorp gegroei het, verklaar dit waarom die skool meer leerders gekry het. Dit is agtergrondinligting wat die oorsaak help verduidelik.	**2**	*1 punt vir die verband, 1 vir die verduideliking.*
4.4	Enige sinvolle antwoord — byvoorbeeld hoeveel leerders daar in 1923 was, wanneer nuwe klaskamers bygebou is, of hoeveel mense vandag in die dorp woon.	**2**	*1 punt vir die inligting, 1 vir hoekom dit sou help.*
VRAAG 5 · Nelson Mandela: 'n leier om by te leer · 11 punte			
5.1	Op 18 Julie 1918 in Mvezo in die Oos-Kaap.	**2**	*1 punt vir die datum, 1 vir die plek.*
5.2	27 jaar; hy is op 11 Februarie 1990 vrygelaat.	**2**	*1 punt vir 27 jaar, 1 vir 1990.*
5.3	Teen apartheid — die stelsel wat mense volgens hul velkleur verdeel het en nie almal dieselfde regte gegee het nie.	**2**	*1 punt vir apartheid, 1 vir die verduideliking.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
5.4	1994 (1); alle Suid-Afrikaners kon vir die eerste keer stem — die eerste demokratiese verkiesing (1).	**2**	*1 punt vir 1994, 1 vir die verkiesing.*
5.5	Enige twee, bv. vergewensgesind; dapper; geduldig; eerlik; regverdig; luister na ander; gee nie moed op nie (1 punt elk). 1 punt vir hoe Mandela een daarvan gewys het, bv. hy het vergewe — ná 27 jaar in die tronk het hy saamgewerk met die mense wat hom toegesluit het (1).	**3**	*1 punt per eienskap; die verduideliking tel as die derde punt.*
VRAAG 6 · Mondelinge geskiedenis, museums en bronne · 9 punte			
6.1	Geskiedenis wat jy leer deur na mense te luister wat vertel wat hulle self beleef het of by hul ouers gehoor het.	**2**	*1 punt vir 'luister na mense', 1 vir 'wat hulle beleef het'.*
6.2	Enige oop vrae, byvoorbeeld: “Hoe het jy skool toe gekom?”; “Wat het julle in die pouse geëet?”; “Hoeveel kinders was in jou klas?”; “Wat was anders as vandag?”	**2**	*1 punt per vraag wat meer as 'n ja/nee-antwoord vra.*
6.3	'n Museum bewaar en wys ou voorwerpe, foto's en dokumente. Dit is belangrik omdat ons uit daardie dinge kan leer hoe mense lank gelede geleef het.	**2**	*1 punt vir bewaar/wys, 1 vir waarom.*
6.4	'n Ou blikbeker = voorwerp; 'n brief van 1950 = geskrewe bron; 'n ouma se storie = mondelinge bron	**3**	*1 punt elk.*

Totaal **53 punte**

Gratis vasvrae

Klaar met hierdie toets? Oefen verder aanlyn!

Meer as 12 000 gratis vrae vir Graad 4 tot 7, in elke vak en volgens KABV. Na elke antwoord kry jou kind 'n kort verduideliking. Geen registrasie nodig, en dit werk op 'n foon.

meerkatskool.co.za

Skandeer met jou foon om dadelik te begin

'n Klein versoek van ons

Baie dankie dat jy MeerkatSkool ondersteun! Ons is 'n klein Suid-Afrikaanse besigheid, en elke vraestel is met groot sorg saamgestel.

Hierdie toets en memo is 'n gratis voorbeeld: deel dit gerus met ander ouers en onderwysers. Vra ons oor die volledige boekie: meerkatskool.co.za of WhatsApp 066 462 7629.

Dankie!
Die MeerkatSkool-span

Gratis vasvrae
meerkatskool.co.za

E-pos
info@meerkatskool.co.za

WhatsApp en oproepe
066 462 7629

Help ons verbeter

Kry jy 'n fout in hierdie toets? WhatsApp ons dadelik. Ons maak dit binne 24 uur reg en stuur vir jou die nuwe weergawe.

Skandeer om ons te WhatsApp · 066 462 7629